

SYRENA

TYGODNIK WOLNYCH POLAKÓW - HEBDOMADAIRE DES POLONAIS LIBRES

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
20, rue Legendre, 20 - PARIS (17^e)
Metro Villiers Tel.: WAGram 00-45

6 PAŹDZIERNIK - 6 OCTOBRE 1951
ROK V - Nr 191

PRIX
CENA 20 fr.

Irańska Dunkierka

Zatarg anglo-irański nabrzmiewa z dnia na dzień i niemal z godziny na godzinę.

W poprzednich numerach "Syreny" omówiona została istota konfliktu, obecnie należy uważnie śledzić jej fazę końcową.

Najbliższe dni decydują o układzie przyszłych stosunków anglo-irańskich, które zarysowują się w trzech prawdo podobnych rozwiązaniach, albo: odwrót całkowity z Iranu, co równałoby się ogromnej porażce nie tylko Anglików; odwrót na warunkach honorowych; wreszcie interwencja zbrojna.

Powzięcie decyzji spada na Anglię w momentach niemal dramatycznych: choroba króla, wybory i ewentualna zmiana polityki wewnętrznej, wreszcie zatarg o Suez.

W tych warunkach napięcie irańskie urosło do wstrząsu dla całej wspólnoty brytyjskiej, wali się bowiem jeden z filarów, podtrzymujących imperium.

Przed powzięciem decyzji, która może być brzemienna w skutkach dla całego Bliskiego Wschodu, a może i świata, Anglia odwołała się do interwencji prez. Trumana.

Z drugiej strony należy zaznaczyć, że sytuacja wewnętrzna w Iranie nie należy do zupełnie jasnych. Grupa dr Mossadegha jest w mniejszości w stosunku do innych ugrupowań kraju. Jest to grupa aktywistów, za którą kryją się elementy komunizujące, a za nią, rzecz jasna, agenci Moskwy, czekający tylko chwili, by bez skrępowań wepchnąć Iran w sytuację identyczną jak na Korei.

Anglia wolałaby uniknąć tej sytuacji, lecz rozmiary konfliktu w wypadku ustępstw brytyjskich nie dadzą się zlokalizować. Ośmielony Egipt wykazuje tem większą nieustrasłość w zatargu o Suez, co w ciągu dalszym pociągnie za sobą upadek kompletny prestiżu angielskiego w krajach muzułmańskich.

Na tego rodzaju skutek, nie mogą się zgodzić i Stany Zjednoczone, ostabia to bowiem wartość atlantycką, budowaną z takim trudem.

Decyzja zatem przenosi się na płaszczyznę jeszcze szerszą i weszła pod obrady Rady Bezpieczeństwa. Tymczasem w Radzie Bezpieczeństwa zasiada ciągle jeszcze Rosja, której stanowis-

ko nie pozostawia żadnych wątpliwości.

Użyje ona napewno prawa weta w wypadku decyzji interwencji Nar. Zjednoczonych, a sama skorzysta z układu irańsko-sowieckiego z r. 1921 by podać "połoczną rękę" i wejść w posiadanie naft irańskiej. Posiadanie tej nafty dało y Rosji możliwość prowadzenia

konfliktu zbrojnego w skali światowej. Powzięcie zatem decyzji przez Nar. Zjedn. w tym konflikcie jest rzeczą niezmiernie trudną, bo albo może się wyrazić w jeszcze jednej kapitulacji Zachodu albo też stać się wyraźnym rzuceniem wyzwania pod adresem Rosji.

Nie bez związku z tak wytworzoną sytuacją jest nagła inspekcja frontu na Korei przez gen. Bradley'a z jednej strony, a pogłoski o ofensywie pokojowej Stalina z drugiej.

FRANCJA UDZIELA SOWIETOM GODNEJ ODPRawy

Jak podawaliśmy w swoim czasie, rząd sowiecki w dniu 11 września "ostrzegal" Francję przed konsekwencjami polityki, idącej w kierunku remilitaryzacji Niemiec i stworzenia, za pośrednictwem planu Schumana, wspólnej gospodarki węglem i stalą.

W dniu 25 września sowieckiemu chargé d'affaires w Paryżu została do ręczona odpowiedź francuskiego rządu.

Francuska nota stwierdza, że armia atlantycka ma zadanie ściśle obronne i z racji swej konstrukcji do innych w ogóle nie może być użyta. Dalej, nota zwraca uwagę, że jedynymi Niemiec kimi siłami zbrojnymi, istniejącymi w chwili obecnej, są formacje "policji ludowej" utworzone przez... Sowiety!

Rząd francuski wskazuje, że wspólna gospodarka węglem i stalą nie może "służyć odbudowie przemysłu niemieckiego", jak usiłują dowodzić Sowiety, gdyż ogranicza wpływ Niemców na sposób użycia tych produktów.

Następuje punkt, w którym rząd francuski podkreśla, że to właśnie Rosja "wykorzystywała dla swoich celów niemiecki militarizm", kiedy ułatwiła Niemcom zajęcie Polski, zawierając z hitlerowcami najpierw pakt o nieagresji 23 sierpnia 1939 roku, a następnie pakt przyjaźni 28 września tegoż roku, wytyczający granice rozbiorowe.

W końcu, rząd francuski przypo-

mina oświadczenie Mołotowa, złożone w dniu 31 października 1939 roku na V-tej sesji nadzwyczajnej Najwyższego Sowieckiego, w którym powiedział m. in.:

"Prowadzić wojnę w celu unicestwienia hitleryzmu pod płaszczykiem walki o demokrację jest nie tylko absurdem, ale zbrodnią... Rząd Związku Sowieckiego był zawsze zdania, że potężne Niemcy są warunkiem nieodzownym dla ustanowienia w Europie trwałego pokoju. Starał się on nieprzerwanie polepszyć swe stosunki z Niemcami i witał z całą przychylnością te same dążenia za strony niemieckiej".

Jak widzimy, nota francuska nie

ogranicza się do odpiernia i ośmieszania pretensji Moskwy, ale zawiera szereg mocnych oskarżeń, udowadniając, że to właśnie Rosja prowadziła i w dalszym ciągu prowadzi konszachty z Niemcami.

Przypomnienie haniebnej roli Sowietów w 1939 roku zasługuje na specjalne podkreślenie. Nigdy jeszcze, w oficjalnym dokumencie dyplomatycznym, zarzut tego nie wyrażono w sposób tak dosadny.

Wysyłając do Paryża swe "ostrzeżenie", które miało sterroryzować Francję, Kreml napewno się nie spodziewał, że dostanie odpowiedź, brzmiącą jak soczysty policzek.

Wykorzystał okazję

Najbardziej nawet dramatyczne wydarzenia zabarwione bywają elementem komicznym. Tak było na przykład z głośnym już zajściem w porcie sztokholmskim, kiedy banda rozwydrzonych polityków wciągnęła spowrotem na pokład reżimowego statku "Wieluń" kucharza Kulkę, który "wybrał wolność"... i którego ze szponów biurowych katów wyrwała dopiero szwedzka policja.

Samo zajście jest niewątpliwie bardzo smutne, a nawet — nacechowane tragizmem. Lecz ożywia je nutka zaiste humorystyczna. O'co okazuje się, że z rozgardiaszu, który powstał w chwili, kiedy szamocącego się kucharza siłą wciągano na pokład — skorzystał jego pomocnik, 18-letni kuchcik. Związał niespostrzeżenie ze statku, przez dwie doby chował się dla pewności po różnych kątach portu, aż "Wieluń" odpłynął. Wtedy zgłosił się do Szwedów, prosząc o azyl.

Umiął chłopak skorzystać z nieprzewidzianej okazji...

Inna sprawa, że szybkość decyzji jest, w tym wypadku, rzeczą najzupełniej normalną: o tym, by w jakimś sposobie "wyrwać", myśli w kraju około 25 milionów ludzi. Nic dziwnego, że ktoś, kto okazji ucieczki nieustannie szuka, kto tylko o niej marzy — reaguje natychmiast, gdy się, choćby w ciągu krótkiego ułamka sekundy — przedstawi możliwość urzeczywistnienia oddawania tajonego w głębi serca zamiaru.

Zadania młodzieży emigracyjnej

Jesteśmy wszyscy z podziwem dla tej wytrwałości i tego uporu, z jakim społeczeństwo polskie w kraju przeciwstawia się komunistycznej propagandzie i obraca w niwecz znaczną część rusyfikacyjnych poczynań biurokracji reżimu. Niemniej, musimy zdawać sobie sprawę, że heroiczne wysiłki ludności Kraju z każdym dniem tracą część swej skuteczności.

Z jednej strony bowiem kosztują one bardzo a bardzo drogo: ileż ta opozycja spowodowała aresztowań, wyroków, zsyłek na Sybir, o których prasa reżimowa wcale nie wspomina, nie chcąc ujawniać istnienia tak zawziętego oporu! Z drugiej strony — nie wolno zakrywać oczu na fakt niewątpliwy, że starsze społeczeństwo, które jedno może przekazywać młodzieży dawne polskie tradycje — nie tylko stopniowo wymiera lub zanika z widowni, ale i traci możliwość wywierania wpływu. Dziecko zarekwirowane przez państwo, uczęszczające obowiązkowo do szkoły komunistycznej, obowiązkowo obecne na propagandowych zbiórkach reżimowego Związku Młodzieży, obowiązkowo czytające literaturę marksistowską i tłumaczenia z rosyjskiego — po prostu przestaje znać polską historię, polską literaturę, polskie zwyczaje i obyczaje. Związek ucuciowy i rozumowy krajowej młodzieży z polską kulturą staje się coraz luźniejszy. Powtarzane po tysiąc razy, a przez niko go nie prostowane twierdzenia "wiedzy" komunistycznej, siłą rzeczy stają się dla niej z biegiem czasu twierdzeniami prawdziwymi.

Oczywiście instynkt młodzieży, jej żywiołowa niechęć do komunizmu i do

Rosji proces ten opóźnia. Ale zatrzymać go nie może, tak jak nie jest w stanie przeszkodzić morskiej wodzie, by stopniowo, powoli i metodycznie niszczyła przebrzeżne skały.

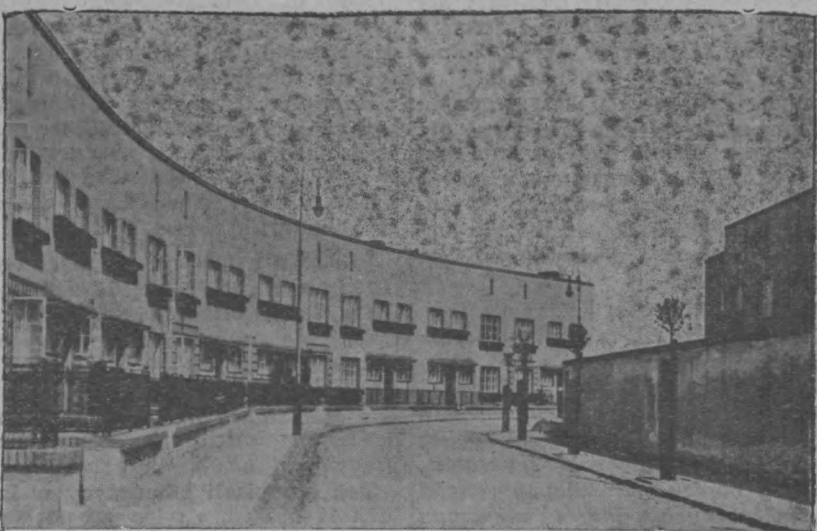
Stwierdzenie tego stanu rzeczy nakłada na nas, emigrantów, dodatkowe obowiązki. Ponieważ my jedni zostajemy stróżami prawdziwej polskiej kultury w jej nieskażonej formie, ponieważ my jedni przechowujemy jeszcze w pamięci i w uratowanych przez nas książkach — polską prawdę historyczną — musimy pilnie baczyć by skarb

ten w całości przejął od nas emigracyjne młode pokolenie. Musimy więc bardzo troskliwie zabiegać o to, by się nie wynaradawiało, by w środowisku obcym pozostawało — polskim.

Ale to nie wszystko. Musimy młodzież emigracyjną przygotowywać do bardzo ważnego i odpowiedzialnego zadania — odrabiania strat moralnych, przyniesionych przez reżimowe szkol

W. Junosza

dokończenie na str. 4-tej

Z przedwojennej Warszawy. Ulica Tucholska.

(Kl. «Amis de la Pologne»)

ROZMOWY BERLIN-BONN

Demonstracyjne obalenie barier rozgraniczających Berlin wschodni od zachodniego zapoczątkowało okres najsporniejszych myśli i wypowiedzi między Niemcami Zachodnimi a Wschodnimi.

Propozycje, uczynione przez Grotewolla co do zjednoczenia Niemiec spotkały się początkowo z jak największą nieufnością.

Ze swej strony Adenauer wysunął w imieniu Niemiec Zachodnich 14 punktów, które określiły warunki, na jakich mogłyby się odbyć rozmowy na temat zjednoczenia i wspólnych wyborów.

Wypowiedzi na temat 14 punktów ze strony Niemiec Wschodnich dałyby się ująć w następujący sposób: uważa się, że odpowiedź rządu w Bonn może być podstawą do rozpoczęcia rozmów nad zjednoczeniem Niemiec.

Prawie równocześnie z propozycją zjednoczenia, rozpoczęły się rozmowy wstępne między Wysokimi Komisarzami Alianckimi a rządem Niemiec Zachodnich, co do ewentualnego zawar-

cia "pokoju warunkowego". Zbieg tych wydarzeń bynajmniej nie jest przypadkowy; przeciwnie, są one w ścisłej łączności ze sobą.

W kołach politycznych Niemiec Zachodnich i w kołach politycznych alianckich w Frankfurcie wiele się mówi w tej chwili o możliwości "Kaesongu niemieckiego", którego celem byłoby opóźnienie zbrojeń niemieckich i przeciąganie tej sytuacji jak długo będzie możliwe.

Dlatego też oczekuje się wypowiedzi sowieckich na ten temat.

Niektórzy politycy, zbliżeni do D-ra Schumachera, którzy pracowali uprzednio w Kominformie, są zdania, że Sowiety liczą się już dawno z koniecznością połączenia Niemiec i że obecna oferta jest początkiem realizacji tych zamierzeń.

Tym można tłumaczyć stanowisko D-ra Schumachera, który domaga się od rządu w Bonn, by nie zamykał drzwi dla rokowań w sprawie jedności Niemiec.

dokończenie na str. 2-giej

St.P.

